

RE-FORMATIO

INDHOLD

P. Gamrath:	Tanker ved Fastelavn	2
B. Riisgaard:	Kommentar: Om sælsomme spekulationer	3
Urban Schrøder:	Sankt Ansgar	5
A. Krebs:	Liturgiens betydning på missionsmarken	7
B. Riisgaard:	"Præsten i Tjeneste" - kritisk vurderet	9
S. Mejndor:	Periskop: Fra Sverige	12
Preben Kunst:	Læst: Regin Prenter: Kirkens Tro, en kristenlære for lægfolk ..	15
Ejnar Krogh:	Salme til vor tid	16

TANKER ved fastelavn.

Fastelavns Søndag er den tredje og sidste Søndag i den Indledningstid til Fastetiden, som vi kalder Forfasten eller Septuagesimatiden; man kunde ogsaa kalde disse 2½ Uge Fastens 1. Trin, saa er den egentlige Fastetid 2. Trin, og 3. Trin udgøres da af Fastens sidste 2 Uger (Passionstiden) eller blot af den sidste Uge (Stille Uge). Disse tre Underafsnit af Fasten kan markeres bl. a. ved, at hvert af dem har sit Introitus- og Prædikestolsvers, hvor man har Kor, eller blot ved Altergangsversene; men uforandret lige fra Septuagesima til og med Paaskelørdag er Kirkefarven den violette, naar bortses fra Bebudelsesdagen (hvid) og Langfredagen (sort); ligeledes er den varierende kirkeaarstidsprægede i Præfationsbønnen indskudte Sætning den samme, og det gælder ogsaa Slutkollekten, der følger efter Nadver- eller Daabskollekten (eller disses Sammenfatning i den Kollekt, der ellers bruges til Indgang paa 1. Søndag efter Paaske); naturligvis er Alterlysenes Antal indskrænket til højst to i hele Perioden, ligesom Gloria og Halleluja er forstummede indtil Paaskedag.

Fastens Hovedafsnit (fra Askeonsdag) fastholder sit Præg af Alvor og Bod dels ved gennem Evangelieteksterne at lade os følge Frelseren i Hans Kamp og Opofrelse indtil Langfredag, dels ved at lade det apostolske "Hold ud!" ledsage Evangeliet; men allerede Forfasten orienterer os i den retning. Saaledes taler Septuagesimateksterne om Guds utrættelige Indbydelse og om Troskab

mod det os betroede Gudsord, og paa Sexagesima Søndag minder Kirken os om den ukuelige Spirekraft i Gudsordet og om, hvor vigtigt det er, at det faar gode vækstbetingelser. Endnu klarere slaaes Grundtonen fast med Fastelavns søndagens "Se vi gaar op til Jerusalem" og med Stykket om Jesu Indvielse til Ofret ved Daaben i Jordan; da den sidstnævnte Tekst, som oprindeligt skal have hørt hjemme i Epifanitiden, efter Reformationen i den danske Kirke (og den norske) fik sin Plads paa Fastelavns Søndag, var det sikkert, fordi man betragtede Jesu Daab som Indvielsen til Hans enestaaende Frelsergerning, der blev en Smertensvandring med Kamp og Lidelse, Offer og Død.

Her ved Fastelavn, Indgangen til Genoplevelsen af den store Tragedie, standser vi Tanker gerne med et "Hvorfor skulde det gaa saaledes? Hvorfor kunde Jesu Sendelse ikke være blevet den store Succes, menneskeligt set?" - Paa det Spørgsmaal var det, at Apostlen Peter fik at vide, at han ikke havde Begreb skabt om Guds Veje, men tænkte og talte, hvad der hører Jorden, Mørket, den store Fjende til, for han anede ikke, hvad Offer og Selvpofrelse betyder og kan føre til. - Jesus kalder selv sin Opofrelse og Død en Løsesum, som Han yder for alle, der er i Fangenskab, en Gæld, som betales for andre. Lige fra Daaben i Jordan stillede Jesus lige imod dette, og Kirken har næppe grebet fejl ved i sin Kunst langt oftere at fremstille den korsfæstede Frelser end den forkyndende, velgørende og velsignende Me-

ster, saa vigtig end denne Side af Hans Gerning var. Ja, naar vi studser over for Korssets Gaade paa denne Maade, er det vel egentlig, fordi vi mener, at vi kunde erhverve Frelsen selv, naar blot vi fik lidt Vejledning, nogle gode Raad, en sikker Metode og et straalende Forbillede, mens det skulde være unødvendigt med den absolutte Frikøbelse af haabløst fortabte.

Med andre Ord: Vi vil ikke se i Øjnene, at vi har svigtet paa alle Punkter og ikke er værd at kaldes Guds Børn; vi synes, at vi ikke er saa ringe endda, skønt et Blik ud over Verden i Dag eller ind i de lidendes Skjulesteder maatte kunne overbevise os selv om, at vi har kørt hele Tilværelsen i Sank og paa ingen Maade er i Stand til at redde Situationen for Helheden eller for os selv personligt.

Men det har Gud forlængst set; derfor sendte Han os Jesus Kristus og i og med Ham sig selv, for at det umulige kunde blive gjort, og Vejen kunde blive banet fra Dødens og Mørkets Verden til Livets og Lysets Rige.

Det er det, der blev gennemført med Kristi hellige Lidelse og Død, og det er til denne enestaaende Tjeneste, at Frelseren blev indviet og beseglet med den Daab i Jordans Flod, som den store, ensomme Profet-skikkelse Johannes Døberen udførte, han, der paa Skellet mellem det gamle Testamente og det nyes Dage med lysende profetisk Klarhed udbrød: Se, det Guds Offerlam, som bærer Alverdens Synder!

P. Gamrath.

....

Kommentar:

OM SÆLSOMME SPEKULATIONER

I sin kronik i Kristeligt Dagblad af 15. januar d.å. "Højkirken etablerer sig" i anledning af "Kirkens Ja og Nej" udtaler kulturminder Hans Sølvhøj, at "det formentlig har overrasket de elleve gejstlige og nul lægmænd, der med applaus fra to høje andre gejstlige har udsendt højkirkens kampskrift, at der har været så megen blæst om pjecen". Til denne formodning vil jeg gerne knytte et par bemærkninger.

Det har aldeles ikke undret os, at vor lille pjec har givet anledning til så omfattende en debat, som det har været tilfæl-

det. Det var sandelig, hvad vi ikke blot tilsigtede, men ogsaa var så ubeskedne at vente. I sin kronik i Kristeligt Dagblad af 5. januar "Orden i Kirken" kaldte professor Nock "Kirkens Ja og Nej" for "makværk", hvad sprog og udformning angik; ikke helt retfærdigt og renfærdigt, når man betænker, at skriftet er et kommissionsarbejde, hvilket ganske naturligt vil præge stilen og virke stærkt sammentrængende på stoffet. Men professoren kom ikke desto mindre for skade, trods sin vredagtige afvisning, at medgive os, at i virkeligheden var de allerfleste

emner, som der røres ved i pjecen, meget vel værd at snakke om. Det er præcist, hvad vi også har ment, og det er grunden til, at vi har vovet at sende det arbejde ud, hvis skrøbelighed måske er bedre kendt og erkendt af os selv end af vore modstandere. Vi har simpelt hen ikke kunnet tie om disse ting, hvor det brænder på for vor kirke. De mange indlæg både for og imod tyder da også på, at sigtet har været det rigtige. Det har faktisk ramt!

Kulturministeren nævner en lille ting, der ligner en tanke: "Og nul lægmænd". Dette nævnes ikke som en anbefaling af pjecen, men det er anført for at bringe "Kirkens Ja og Nej" i miskredit. "Der kan man bare se: Det er den sædvanlige præsterummel; man har overhovedet ikke tænkt på lægfolket, som man bare spiser af med en højtidelig paragraf om det almindelige præstedømme". Det er ganske vist sandt nok, at ingen lægmænd har haft sæde i den snævre udgiverkreds; men én, meget betydelig, har været holdt løbende orienteret, og vedkommende havde gerne givet sit navn til, sammen med andre fra Snoghøj mødet sidste forår. Det fandt man imidlertid ikke ønskeligt, og dette ønske blev stærkest udtrykt fra ledende hold inden for lægfolkets store bevægelse, Indre Mission. Det var, sagde man, bedre at nogle få præster tog de klø, der ville falde.

"Kirkens Ja og Nej" betegnes dernæst som "højkirskens kampskrift". Der gøres opmærksom på, at "de hidtil lidt spredte højkirkelige bestræbelser nu forsøger en samling. Blandt forfatterne træffer vi adskillige af de præster, der i de senere år har lagt vægt på kirken som korporation inden for samfundet, som har efterlyst kirkens autoritet og fasthed, biskoppernes myndighed som åndelige vejledere, og som har befordret kirkens storhed ved riter og optog". Dette sidste er ganske interessant og for os udgivere noget af en nyhed. Jeg mindes ikke, at vi i samlet flok har optrådt hverken med riter eller optog. Mig bekendt plejer det at være vore modstandere, folkekirkelighedens hårde kerne, vi ser i festligt optog vandre op til Guds hus.

Men helt bortset derfra er det ganske for-

kert, at "Kirkens Ja og Nej" er en samling af højkirkelige kræfter, der nu foretager "nærmest en kodificering i afdæmpet form af de synspunkter, som behersker kirkens højrefløj". Vi har selv været med til at bringe det uheldige udtryk "kirkens højrefløj" til torvs i den hjemlige debat, et formentlig velegnet politisk låneord, som det er. Men særligt dækkende og klarende er det ikke; det forleder også til en fornemmelse af kirkelig reaktion.

Hvad nu angår "Kirkens Ja og Nej", da er det dels forkert og højest misvisende at betegne den som en højrefløjs synspunkter. Som en sagde til mig: "Det er i grunden mærkeligt, at den pjece har affødt en sådan debat, for der står jo intet i den, som ikke næsten på forhånd skulle synes oplagt". Det er netop sagen. "Kirkens Ja og Nej" er ikke udtryk for nogen kirkens højrefløj, men den har forsøgt at anviser kirkens midte med balance i skrift og bekendelse. Og intet viser mere, hvor langt vi er kommet ud, end den iver, der er udvist, med at bestemme pjecen som reaktionær højrefløj, som man naturligvis med forfærdelse må vende sig imod, og med at udskrive pjecen som højkirkelighedens forsøg på at gøre sig gældende og ønske om at komme til magten. Og stakkels dem, som har været så letsindige at lade sig lokke med i så uhyrligt et selskab! "Kirkens Ja og Nej" er ikke et højkirkeligt arbejde. Den er ikke vores opfindelse, men vi er gået ind i arbejdet på lige fod med andre i forsøget på at udtrykke, hvad folkekirken som kirke står og falder med. Og det har været en oplevelse at se, hvordan synspunkterne har kunnet bøje sig mod hinanden, uden at de derfor faldt fra hinanden.

Fra visse sider spekuleres der også i øjeblikket i forholdet mellem Indre Mission og højkirkeligheden. Man hører tale om frieri og forlovelse. Jeg er ikke et øjeblik i tvivl om, at det er en veltilrettelagt taktik, vi her begynder at ane. Ved at sværte "Kirkens Ja og Nej" til som et højkirkeligt kampskrift og ved at påvise, hvor misforstået en forbindelse er mellem højkirkelige og Indre Mission, vil man opnå, at pjecen falder til jorden med ynk, og at den lavkirkelige Indre

Mission vågner op med kolde fødder. Men måske vil netop den mest lavkirkelige Indre Mission forstå, at "Kirkens Ja og Nej" giver udtryk for netop det kirkelige, som ligger i Indre Missions fulde navn.

Og hvad højkirkeligheden angår, får vi ikke på frierfodder og påtænker ingen forlovelse. Der er højkirkelige, der ikke under nogen omstændigheder kunne tænke sig at komme i familie med Indre Mission, og der er andre højkirkelige, der allerede er så nært beslægtede med Indre Mission, at der ikke kan blive tale om hverken frieri eller

forlovelse. Men ingen af delene udelukker, at der kan etableres et fornuftigt samarbejde, hvor dette skønnes nødvendigt. Begge parter har givet udtryk for, at vi gerne vil et godt samarbejde, hvor vi deler kirkevej, og det gør vi i dagens Danmark et meget langt stykke. Derfor fortaber vi os ikke i vilde spekulationer, men holder os til de hårde kendsgerninger, der trænger sig på og fører os sammen.

B. Riisgaard.

Sankt Ansgar

865 - 3. FEBRUAR - 1965

Det var ved kyndelmisse-tide i året 865. I bispegården i Bremen beredte de sig på at fejre juletidens sidste festdag, Mariæ renselses dag. Biskoppen, Ansgar, havde befaleet, at et festligt måltid skulle anrettes for klerkene og de fattige, at de kunne glæde sig sammen på festens dag. Selv håbede han også på en stor glæde - den på selve festdagen at måtte forlade dette liv og indgå til sin himmelske Herres glæde. Længe havde han været syg af blodgang. Stærkt nedbrudt var hans legeme allerede trods hans kun 64 år. Og han følte sin sidste stund nær. Derfor lod han på kyndelmisse-aften

tre voksllys sætte på Guds Moders, Sct. Peters og Johannes Døbers alter i kirken som en bøn om, at disse tre hellige måtte hente hans sjæl herfra til Himmerige. Men dagen gik til ende, uden at hans håb opfyldtes. Han lå stille hen. Og trods sine svære lidelser magtede han dog at lægge enhver, som var i hans hus, på sinde at tjene Gud af al evne. Især kredsede hans tanker om hans udsendelse til hedningerne og om Kristi kirkes udbredelse i Danmark. Om natten begyndte brødrene at bede litaniet og de Davidspsalmer, hvormed vor moder kirken helliger vort sidste leje og ledsager sine børn til

dødens port. Men biskoppen bad dem om også at synge "Te Deum", lovsangen til Guds pris, og kirkens trosbekendelse, som den salige Athanasius har sat på vers. Den følgende morgen modtog han under messen Guds legeme og blod og bad med oprakte hænder Gud tilgive enhver, som havde voldt ham ondt. Siden lå han atter stille hen og bad igen og igen med Bibelens ord: "Kom mig i hu efter din miskundhed, for din godheds skyld, o, Herre! Gud, vær mig synden nådig! I din hånd befaler jeg min ånd. Du forløser mig, Herre, du trofaste Gud". Da han omsider blev for svag til selv at udtale ordene, bad han en broder sige dem for ham. Han befalede sin sjæl i Guds vold. Og under broderens bønner, med blikket vendt mod Himlen sov han hen. Det var på den 3. februar i år 1100 år siden. Og sådan døde den hellige Ansgar.

Men bag hans død ser vi hans liv siden den dag i 826, da han 25 år gammel sammen med kong Harald Klak første gang betradte dansk land. Et liv rigt på modgang og skuffelser. Et liv som missionær til et land, hvor han ikke måtte missionere. Efter kong Haralds snarlige fordrivelse kunne Ansgar kun få gange en kort tid opholde sig her i Sønderjylland. Og først efter et kvart århundredes venten fik han i 850'erne bygget kirke i Hedeby og Ribe. Det offer, den unge benediktiner-munk bragte ved at forlade sit kloster i Corvey i Sachsen og ombytte livet i stille, kontemplativt virke med en missionærs og biskops liv i udadvendt aktivitet, var forblevet næsten uden frugt. Og i eftertiden blev der mærkeligt hurtigt stille om hans navn. Den fromme ihukommelse af ham fik aldrig stor udbredelse - især ikke i det Norden, hvortil han var udsendt.

Og dog ville det være forfejlet at sige, at Ansgars virke var forgæves. Thi det var ham, der grundlagde kirken i Danmark. Da han lukkede sine øjne, var kristen gudstjeneste en realitet to steder i vort land. Det, som efter kirkens klassiske missionssyn også var Ansgars mål - ikke tilladelsen til prædike-rejser og evangeliserende virke, men først til kirkebyggeri og gudstjeneste (se "Vita Anskarii auctore Rimberto", recensuit G. Waitz, Hannover 1884, s. 52) - var nået. Den helli-

ge messe holdtes i Hedeby og Ribe. Kirkens hjerte - og d.v.s. Kristi legemes hjerte - var begyndt at slå i Danmark. Kristus selv var i messens mysterium begyndt at leve i vort folk.

Jamen, de usigeligt små resultater, der historisk kan påvises efter Ansgar? Her skal vi huske Herrens eget ord: "Hvis ikke hvedekornet falder i jorden og dør, bliver det ene; men dersom det dør, bærer det megen frugt" (Johs. XII 24). Det, som er usynligt, fordi det er blevet sået, blevet ofret og begravet; det, som derfor ikke kan historisk konstateres - det er altid det stærkeste i historien, også i kirkens historie. Eller sagt med et billede: I soklen her under Varnæs kirke ligger en sten, som jeg ofte er faldet i tanker over. Den er næsten ikke at se - så dybt ligger den. Og om sommeren, når græsset gror langs muren, bliver den helt usynlig. Men bøjer vi græsset til side og rydder nogle håndfulde jord og grus væk, ser vi, at der er en fordybning i stenen. Den er ligesom en skål, der åbner sig udad og opad mod Gud. Selv er den kun en sten; men den er hulet, og dens udhuling fyldes af himlens dug og regn. Den ligger usynlig under Varnæs kirke, hulet og glemt - kun få ved om den. Men den er med til at bære kirken. Og når vi nu i 1100-året for det, der fortælles til indledning, tænker på Ansgar, da siger denne sten os noget væsentligt om ham.

Men også om os selv har den noget at sige. Vi er jo børn af den kirke, han grundede i Danmark. Og vi vil gerne gøre vort til, at denne kirke fortsat kan leve og blomstre i vort folk, Gud til ære og mennesker til evig frelse. Hvordan gør vi så det? Ved at bruge de evner og kræfter, vi hver især har fået af Gud. Og de kan være vidt forskellige, så også vort virke bliver mangfoldigt. Men eet må vi alle ind i og opleve sammen, om vi skal være rette kirkebyggere: Vi må lære af stenen under Varnæs kirkes mur - stenen, som er skjult for menneskers øjne, men åben opad mod Gud; stenen, som engang blev hulet og lagt i klem i kirkemuren og siden da har ligget tro på sin plads og båret med på kirken. Og at lære af denne sten

vil sige dagligt at gå den bønnens og be-tragtingens vej, som også Ansgar livet igennem færdedes på - vejen ind i det personlige møde med Gud; vejen derind i det skjulte, hvorfra et menneske ikke vender tilbage som den samme, men som den forvandlede, som den, der blev åbnet op mod Gud og blev fyldt af Gud og derved selv blev en Ansgar, en Asgeir, et Guds våben og redskab. Eller som Ansgar sagde, da nogle omtalte de

jærtegn, der var sket ved hans bøn: "Om jeg formåede noget hos min Herre, ville jeg bede ham tilstå mig eet jærtegn - det nemlig, at han ved sin nåde ville gøre et godt menneske af mig" (Vita Anskarii, s. 74).

Urban Schrøder.

Liturgi- ens betyd- ning på missions- marken

DEN ER DEN CENTRALE FORKYNDELSE.

I samme øjeblik, de første bliver døbt på missionsmarken, er der en menighed, som skal holde gudstjeneste. Dette sker tit, inden man er færdig med at oversætte Bibelen eller begyndt at digte salmer på det fremmede sprog. Derfor er det vigtigt, at gudstjenesteordningen bliver så rig, at menigheden derigennem kan tilegne sig Guds nåde og velsignelse gennem Jesus Kristus.

Det er dobbelt nødvendigt, fordi præsterne - efterhånden som kirken vokser - ikke kan nå ud til alle menigheder hver søndag, men må overlade gudstjenesten til lærere og andre lagfolk, som ikke har nogen særlig uddannelse til at forkynde ordet.

Det er indlysende, at folkekirkens almindelige liturgi (d.v.s. gudstjenesteordning ÷ salmerne) er ganske utilstrækkelig til at opfylde disse krav. Derimod har man

både i andre lutherske kirker og i den anglikanske kirke langt rigere liturgier. Derfor har man også på vor missionsmark lånt meget fra disse liturgier.

Ligesom jøden Paulus, som i Jerusalem var vant til at bede med tildækket hoved, påbød korintherne, at mændene skulle bede med utildækket hoved, følger vi også de fleste steder i Indien landets skik at tage skoene af, før vi går ind i kirken; og i mange kirker sidder vi på gulvet. Nogle steder, f.eks. i Thirupattur Ashram, er man gået langt videre med at optage skikke og vendinger, som er kendte blandt hinduer og muhammedanere. Især lægger man stor vægt på den stille bøn og meditation.

DEN SYRISKE KIRKE.

Den kirke, som i Indien har den rigeste liturgi, er nok den (eller de) syriske kir-

ke(r). Hele gudstjenesten fra begyndelsen til enden er gudsfolkets møde med sin Herre, og hele menigheden både præst og lag er aktivt med, idet man forstår, at Kristus selv gennem sin kirke gør sin gerning på jorden. Gudstjenesten er præget af en jublende glæde over, at den opstandne Kristus er forenet med sin menighed, såvel med de levende som de døde. Gudstjenestens tre dele prothesen, synaxis og anaphora betegner 1) Jesu forberedelse til hans gerning, 2) hans undervisning og undere og 3) hans lidelse og død, opstandelse og himmelfart og Helligåndens komme.

Selv når præsten står ved alteret, er han i kontakt med menigheden, fordi han står bag alteret med ansigtet vendt mod menigheden; kun ved indstiftelsesordene er tæppet trukket for det bageste alter.

Et betagende led, som flere og flere kirker i Indien har optaget, er fredshilsenen (i stedet for det hellige kys), hvor præsten lægger sine hænder sammen med diakonens, som så lader den gå videre til den næste, så den fortsætter, til alle har fået den.

DEN SYDINDISKE KIRKE.

Da den sydindiske kirke dannedes 27/9 1947 ved en sammenslutning af den anglikanske kirke, methodister, presbyterianere m.m., måtte man i gang med det liturgiske arbejde. Man studerede ikke blot medlemskirkenes liturgier, men også de lutherske og syriske kirkers liturgier og mange andre.

Resultatet blev, at man udgav den sydindiske kirkes liturgi med forklarende noter.

Der er stadig udstrakt frihed for de enkelte menigheder til at bruge de tilvante ordninger. Det er jo altid vanskeligt at indføre ændringer i et land, hvor mange end-

nu ikke kan læse; men det anbefales, at man undertiden bruger andre ritualer end dem, man kendte; og mange har ved at gøre det fået et understreget sandheder, de ikke før har bemærket.

Hver eneste betegnelse for gudstjenesten (Herrens nadver, den hellige communion, brødsbrydelse, eucharistien, liturgien, det velsignede sakrament, den hellige corban (=gave) og messen) forklares omhyggeligt, ligeledes de kirkelige farver og messetøjet og hvert eneste led i hele liturgien, idet liturgien står på venstresiderne og de tilsvarende forklaringer på højresiderne.

Det er et arbejde, som sikkert vil få betydning langt ud over den sydindiske kirkes rammer.

Man er jo mere og mere klar over, at enhed (ikke enshed) i kirken er nødvendig, om man skal gøre inderne kristne. Og det er sikkert i overensstemmelse med landets traditioner, at det ikke så meget kommer an på den rette lære som på den rette gudstjeneste, d.v.s. på, at Gud selv gør sin gerning gennem hele gudstjenesten.

Årsagerne til splittelserne derude er sjældent af dogmatisk art, og heller ikke af liturgisk art, men dels af traditionel art, fordi de forskellige kirkesamfund føler sig knyttet til deres "moderkirker", og dels af administrativ art. Det var f.eks. sådanne grunde, som hindrede den syriske kirke i at anerkende den romerske katolske; og det gælder endnu, at så langt som den romerske katolske kirke vil samarbejde uden at kræve overhøjhed, er også den respekteret af de andre.

A. Krebs.

Har DE en god bekendt
som læser Deres RE-FORMATIO?

Så giv ham et gave-abonnement!

PRÆSTEN I TJENESTE

-kritisk belyst.

Sidst i november forrige år udkom denne bog skrevet af ni præster i Århus stift: Børge Barsøe, Povl Dahl, Per Dolmer, Poul Exner, Asbjørn Fog, C. B. Hansen, Vagn Hasselgaard, Edmund Jensen, Sigurd Mejndor og med Vagn Hasselgaard, Randers som redaktør. Bogen er blevet til over et længere tidsrum, hvorunder den er blevet forelagt og drøftet af et præstekonvent, der samles i Risskov.

I en tid, hvor der er en truende præstemangel, og hvor præstegerningen i det hele taget ikke nyder større anseelse, er det et livstegn, at en sådan bog udkommer, der tager præstegerningen til de mindste enkeltheder alvorlig, og som vidner om en ægte kærlighed til denne for kirken aldeles nødvendige gerning. Der er i de senere år udkommet bøger, som på samme måde må ses som kirkelige livstegn. Jeg tænker på bøgerne om gudstjenesten, skrevet af henholdsvis Erik Ågård og Poul Ulssdal, og nu sidst den lille pjece "Kirkens Ja og Nej", der har sat så stor en debat i gang. Man kan kun glæde sig over disse publikationer. Den lille bog "Præsten i Tjeneste" følger sig for såvidt smukt ind i rækken.

Det er en velskreven bog. Den er ikke blot skrevet med veloplagthed og iver, men man mærker overalt glæden og kærligheden. Der er også gjort et arbejde med tingene, således at bogen virkelig dækker det, som præsten står i og får med at gøre. Der kastes et godt og klart lys ind over hele præstegerningen.

Dermed har man opnået, hvad tilsigtet var. Man er ikke i tvivl om, at bogen er blevet til under indtryk af, at mange altfor tilfældigt befinder sig i præstegerningen, så de

ikke rigtigt ved, hvad denne tjeneste sigter på og kræver af dem. Bogen er altså tænkt som en vejledning for dem, der står overfor at skulle gå ind i en præstegerning, og som en håndsrækning til dem, som allerede står i den, men måske har lidt svært ved at komme til rette med den eller sig selv i den.

Bogen behandler præstegerningen fra alle dens sider. I afsnittet "Tjenere skal findes tro" gennemgås selve præsteembedet. Der siges her noget væsentligt, men intetsteds går der ud over skrift og bekendelse. Jeg kunne have ønsket, at det polemiske havde været mindre fremtrædende, skønt der vitterligt er "tidstræk" at anholde, og at der var gjort mere ud af den nytestamentlige og oldkirkelige tradition. Man glæder sig over redegørelsen for det almindelige og det særlige præstedømme i deres forskellighed og enhed, og dog som lige uundværlige i kirkens helhed.

Andet afsnit er om "Kirkens gudstjeneste". Først får vi at vide, hvorfor der skal holdes gudstjeneste: Vi skal først give Gud den dyrkelse, der tilkommer ham; vi skal dernæst hente styrke og hjælp fra Gud til at leve menneskelivet. Så følger en gennemgang af gudstjenesten i dens fulde vesterlandske skikkelse, hvor alt fører op til alteret og nadverfejringen og siden udfoldes derfra. Der gøres ganske udmærket rede for vort takoffer med et Luthercitater, for Kristi offergerning og -gave og for vor delagtighed deri. Der sluttet af med nogle praktiske og nyttige vink.

Bogens centrale afsnit behandler "Tekst-

række og gudstjeneste". Om hovedsagen siges vældig godt: "Tekstrækken skal gøre Herrens frelseshandlinger og ord nutidige og levende igen gennem hans sakramentale nærværelse. ... Hvad der skete i de dage, sker nu i kraft af Herrens sakramentale nærværelse på ny, når vi møder ham under det ord, som er henlagt til dagen, og som er det med rette, for så vidt som det er et af de bibelafsnit, der altid må være aktuelle for alle". "Som nadverpræfationen bygger bro mellem sakramentet og det kirkelige årsafsnit som helhed, bygger dagens tekst bro mellem sakrament og ens personlige anliggende". Forfatteren slår fast, at en dags prædikenemne fremgår af dens epistel og evangelium set i tekstrækkens sammenhæng, og dette bliver udført over samtlige kirkeårets søndage. Hvad man end mener om alt dette, om det er holdbar virkelighed eller en sindrig konstruktion, og jeg er ikke klog nok til at afgøre dette, er der her meget godt at hente til prædikenforberedelse. Det er tankestof, ikke just til efterplaprelse, men til eftertanke.

Privatskriftemålet behandles ganske sobert. Der slås ikke med stortromme for at opreklamere det. Der gøres rede for, at det er et menneskeligt behov, som vore blade viser det, og at lønlige skriftemål hører til vor kirkes orden. Dets vanskeligheder både for skriftebarn og skriftefader forties ikke. Skriftemålets sakramentale karakter understreges: Det, der kommer ovenfra, er hovedsagen; ikke bekendelsen, men absolutionen. Jeg kunne have ønsket en stærkere understregning af, at skriftemålet er et frit tilbud, ikke en tvangsordning. Når noget trykker hjertet, så det er ved at briste, da er skriftemålet der til tugt og trøst.

I afsnittene om Salmevalg, Konfirmandundervisning, Husbesøg og hjemmecomunion og Den nyttige tjener møder der os mange overraskende og forfriskende synspunkter. For en nybegynder i faget vil det afgjort kunne være til en hjælp, når man første gang står i situationen at skulle vælge salmer, have konfirmandtimer, gå på husbesøg, herunder hjemmeberette, og iøvrigt forme sin dag. Men det meste af det er for individuelt udformet

og altfor snævert anlagt. Der kan ikke være tvivl om, at det er godt forarbejdet tøj, men enhver hverken kan eller skal gå i det. Gør man det, bliver man en nar. Men man kan altid have gavn af at se, hvad andre bærer, og hvordan de bærer sig ad. Man er jo også en nar, om man bilder sig ind at være så stor, at man intet har at lære mere.

Afsnittet om "Kirkelige handlinger" er meget for kort. Der gives ingen historisk redegørelse, højst en antydning; og der er heller ikke megen praktisk vejledning at hente til selve udformningen og udøvelsen. Men dette er ikke det værste. Nej, det kedelige er, at man her fornemmer, at udgangspunktet ligesom og selvfølgelig er hentet udefra. Jeg er ked af at måtte sige det, men jeg synes, at det er det eneste afsnit, der udpræget er præget af en romaniserende høj-kirkelighed.

Som en, der har fulgt dette arbejde fra dets begyndelse og omtrent til den endelige udformning, og som har været med til at drøfte adskillige afsnit, men som ikke har villet yde bidrag og heller ikke kunnet lægge navn til, anmelder jeg bogen. Jeg har prøvet at gøre det broderligt og at give bogen alt, hvad der tilkommer den af ros; og jeg mener virkelig, at den fortjener ros, fordi det er en højst læseværdig bog, både hvad angår indhold og form. Men der må også falde lidt ris af - i al broderlighed. Jeg har læst professor Sæes anmeldelse med ikke ringe interesse. Jeg synes, at professoren skylder langt over målet. Hans anmeldelse bærer ikke præg af særlig indlevelsessevne; den er mærkeligt u- og udenforstående, heller ikke ganske nøjagtig. Det er, som om et par navne på forhånd har forledt ham til at lede efter den "krasseste høj-kirkelighed"; og er man først ude i det ærinde, vil det ikke være vanskeligt at finde adskilligt, der kan tydes sådan. Men jeg må dog medgive professor Sæe, at der er ting i bogen, der er præget lidt vel meget af romaniserende høj-kirkelighed.

Dette kommer ikke så meget frem i bogens primære anliggende. Hvad dette angår, er jeg i det store og hele enig med forfatterne, selv om der kan være nuanceringer. Bogen er

ude i et godt ærinde og kæmper med glød og glæde for en god sag. Her skal intet kaldes tilbage, og takken derfor skal heller ikke tilbageholdes.

Men ind imellem dukker der ting op, som jeg er noget betænkelig ved. Det er altsammen sekundære ting, men alligevel ting, der gøres for meget ud af, og som synes at antyde, at man har taget et udgangspunkt uden for en evangelisk kirkes orden. Der dukker en messetjener op, der vel at mærke ikke er håndlanger, men eksponent for lægfolkets medvirken i gudstjenesten. Der omtales sakramentskabe som noget meget ønskeligt, men vi får ikke at vide, om de er tænkt som "spisekamre" eller "udstillingsskabe". Der nævnes fyldestgørende gerninger, hvilket i sig selv er uheldigt, men vi får ikke at vide, om der blot tænkes på gerninger, der som bod skal gøre godt, hvad der er forbrudt, eller som lidelse må gå ind under og bære, hvad aldrig kan gøres om. Messe er blevet et navn med næsten magisk klang og kraft. Messen i dens vesterlandske udformning er blevet noget næsten sacrosanct, som ikke må røres. Der mærkes for lidt kærlighed til vor salmebog; man har en fornemmelse af, at den er et nødvendigt onde, der skal genere messen mindst muligt. Der gøres et altfor stort nummer ud af præsteflippen. Den er et ganske praktisk klædningsstykke for en præst, og jeg bærer den selv med glæde; men den må dog være en ganske fri sag, og den garanterer ikke på nogen måde en præst. Det mest bedrøvelige er imidlertid den nedladdenhed, der af og til spores over for vor egen kirke. Der er viseligt meget, der, hvad denne angår, må be-

(Præsten i Tjeneste. Kortfattet praktik. Redigeret af pastor Vagn Hasselgaard. Forlaget Aros. Kr. 14,75.)

RE - F O R M A T I O s giro 8.81.42 (v. pastor P. Dahl, Ålso pr. Grenå)
modtager også gaver til den høj-kirkelige bevægelse.

drøve og anfægte os; men som dem, der står i dens tjeneste, må det kunne mærkes på os, at vi gerne som dens tro sønner vil være dens gode tjenere. Det savner jeg, og dette gør mig lidt forstemt og beklemmt.

Det er ikke nogen hemmelighed, at der findes en gruppe inden for høj-kirkeligheden, der kalder sig F.F.C., Kristi Legems Broderskab. Der kan intet indvindes herimod, og vi kan og vil ikke forhindre nogen i at tilslutte sig et broderskab til fælles gavn og glæde. Men dette udelukker ikke, at der er høj-kirkelige, der ikke kan gå ind i dette broderskab, fordi vi synes, at det også står for noget, der er på grænsen af, hvad der kan kaldes ægte høj-kirkeligt.

Uden at samtlige bogens forfattere står i dette broderskab, kan der ikke være tvivl om, at mange af bogens romaniserende tendenser stammer fra synspunkter, der gør sig gældende i denne kreds. Bogen kan derfor ikke betragtes som den samlede høj-kirkeligheds mening om præstens tjeneste. Den er et bidrag fra en vis høj-kirkelig side.

Det ville have været rigtigt, om hver artikel var signeret med vedkommende forfatters navn. Som det nu ligger, hæfter alle for alt, og det tror jeg trods alt ikke er helt overensstemmende med, hvad faktisk er tilfældet.

Disse kritiske bemærkninger har ikke kunnet tilbageholdes. Vi har ikke råd til at ende i høj-kirkelig selvglæde. Men de er ikke skrevet for at standse salget af bogen. Den fortjener at blive læst, gennemtænkt og gennedrøftet.

B. Riisgaard.

Periskop: FRA SVERIGE

(Hans C. Cavallin: Seder och bruk i fädernas kyrka)

Fra Gotland, øen med de hundrede kirker, fik jeg tilsendt et sætryk af "Visby stifts julbok" 1964. Denne lille tryksag er forfattet af den unge pastor Hans C. Cavallin, der tilhører den mere strikte observans af den teologiske "højrefløj". Jeg traf ham som observatør ved et af Bund's møder i Tyskland, og det var velgørende at mærke, hvor stærkt det økumeniske lå ham på sinde.

Her skal gengives nogle af hans tanker fra omtalte sætryk, hvor han skriver om "Seder och bruk i fädernas kyrka":

1. - "Inden for den ramme, som Kristi indstiftelser og de apostoliske ordninger giver, har kirken til hver tid frihed til at udforme gudstjenestens skik og brug. Men da gælder det at se til, at ny skik og brug ikke - lidt efter lidt - kommer til at skjule messens oprindelige mening og struktur. Man må f.eks. konstatere, at den romerske messe og i endnu højere grad den nuværende svenske messe på en ikke særlig klar måde fremstiller nadverens "fire handlinger", for at bruge en moderne engelsk liturgiforskers udtryk, d.v.s. tog, takkede, brød, gav. Som Herren tog brødet og kalken, sådan tager præsten også i dag oblater og kalk, og som han gav til disciplene, således deler præsten ud i dag - det er helt klart. Men hvem kan se, at Præfation, Sanctus, Benedictus og Indstiftelsesordene er det, som svarer til Jesu taksigelsesbøn, som man finder det i de ældste gudstjenesteordninger.

Indstiftelsesordene er hos os blevet til

en slags tekstlæsning for sig - helt umotiveret midt i nadvermessen - i stedet for som oprindelig: taksigelsen for Herrens indstiftelse af nadveren, en del af den store taksigelsesbøn for alle Guds velgerninger.

Det er for at betone denne sammenhæng mellem indstiftelsesordene og den foregående bøn, at en del præster begynder indstiftelsesordene med: "Han som ..." i stedet for "Vor Herre Jesus Kristus ...", og efter indstiftelsesordene går over til at bede stille en kort tid, idet de tyst fortsætter taksigelsen for Herrens frelsesgerninger med den oldkirkelige ihukommelsesbøn eller anamn esen.

Efter Fader vor bryder præsten en oblat, sådan som Kristus brød brødet - denne handling var jo så vigtig for de første kristne, at de kaldte nadveren for "Brødets brydelse". I begyndelsen var der bare eet brød, og man kunne vel ønske denne ordning genindført, så vi bedre kunne forstå Pauli ord: "Fordi der er eet brød, er vi eet legeme, skønt vi er mange, thi vi har alle del i det ene brød" (1.Kor. 10, 17).

Af praktiske grunde gik man over til at bruge een oblat til hver nadvergæst - jeg personlig, skriver Cavallin, at der er noget fint ved, at man bliver tvunget til at dele en oblat med flere nadvergæster, når oblaterne er ved at slippe op. Brødets brydelse betegner også for os, at Kristi legeme blev sønderbrudt for os i døden på korset.

2. Også gudstjenestens ydre ramme bør være forkyndelse af Guds ord.

Vi, som lever i tegneseriernes, fjernsy-

nets og flonellografens tidsalder, har måske et endnu større behov for billedets og symbolets prædiken end i hvert fald de nærmest foregående generationer. Derfor har man i vor tid genoptaget brugen af forskellige liturgiske farver for at markere skiftet i kirkeåret, derfor forkynder vi korsets evangelium også med korsets tegn, derfor giver vi udtryk for vor indre ærbødighed ved bøjninger og knæfald, eftersom det også hedder i den stadig gældende kirkelov fra 1686, 2. kap. § 12: "När syndabekännelsen, instiftelseorden och Fader vår läsas, skola alla falla på knä och således både med hjärta, mun och åthävor ("gebärder") tjäna och vörda den store och allsmäktige Guden".

For at forkynde en sandhed i Guds Ord, for at give udtryk for mangfoldigheden af tjenester og funktioner i Kristi legeme, Hans menighed, for at afbilde her på jorden den skare, der klædt i hvidt står for Guds trone i Himlen, for at udfylde tomrummet, kløften, mellem præster og lægfolk, lader man lægfolk, med eller uden liturgisk dragt, gøre tjeneste ved alteret ved siden af præsten, læse epistelen, bære brød og vin frem, bære processionskors og lys.

- - - Hvad er det, som tvinger os unge (og mange respektable ældre) præster til at bryde med det, som er "gammalt og fornt", med tradition og hævd i kirken, at forandre, afskaffe eller indføre ny skik og brug i fädrenes kirke? Ja, det er nok til sidst en vision, et himmelsk syn, som vi har set, og som vi ikke kan lade være at adlyde, synet af den himmelske gudstjeneste, som Åbenbaringsbogen maler for os, den hellige bryllupsfest, som skal fuldkommes i den tilkommende tidsalder, men som allerede her på jorden er påbegyndt og fejres af kirken, Kristi brud. Det er visionen af en gudstjeneste fyldt med varme, glæde, jubel og liv, en gudstjeneste, hvor ingen er passiv tilskuer eller tilhører, men hvor hver og én har sin rolle i det hellige drama, en gudstjeneste, som skal gøre et så overvældende indtryk på en tilfældig besøgende, at han "skulle falla ned på sitt ansikte och tillbedja Gud och betygga, att Gud verkligen är mitt ibland eder" (1.Kor.14,25).

Men dette syn kan vi præster aldrig realisere alene i vore menigheders højmesse. Gudstjenestens fornyelse er ikke først og fremmest et spørgsmål om præstens ceremonier, men om menighedens aktivitet.

Lægmandens embede, det almindelige præstedømme, som han fik i dåben, er lige så vigtig for en ret gudstjeneste som præstens.

Derfor lad os alle hjælpes ad med at forny vor gudstjeneste, at gøre vor højmesse, så vidt det er muligt, til en aflans af den, som evigt fejres for Lammet og Tronen, lad os begynde hver og en allerede næste søndag, så vi med ganske hjerte og med fuld røst synger med på salmer og lovsange og læser med i syndsbeholdelsen, trosbekendelsen, Fader vor, lad kroppen være med i det, vort hoved, vore øjne, vore hænder, vore knæ - i denne vældige handling, i det som sker i den hellegelige messe og som angår både krop og sjæl, så sandt vi bekender ikke bare sjælens udødelighed, men også legemets opstandelse. Og lad os ikke tænke så meget på, hvad hr. Karlson eller fru Persson bagved i bænken vil sige, thi det store faktum, som må betyde mere end alt andet, er jo, at "Gud virkelig er midt ibland os". -

Lad os slutte med nogle tankevækkende sætninger fra artiklens indledning:

- "Gammalt og fornt", når det gælder gudstjenesten, ville Sveriges bønder som bekendt allerede på Gustav Vasas tid slå vagt om. Og man kan forstå, at de reagerede mod, at unge præster pludselig ville lave helt om på den gudstjeneste, som man i generationer havde fundet opbyggelse i. Man må være taknemmelig for kirkefolkets konservatisme den gang og mange gange senere, thi det er vel den, som har reddet mange uerstattelige værdier i vor gudstjeneste, så de ikke blev sat over styr af de skiftende unge præstegenerationer, uddannede i skiftende teologiske skoler. Alligevel er vi også taknemmelige for, at det ikke altid er konservatismen, som får det sidste ord, f.eks. er vi taknemmelige for meget af det, som 1500-tallets reformation gav vor gudstjeneste: folkesproget, lægmandskalken, salmeskatten, den stærkere betoning af prædiken, forbindelsen mellem messe og kommunion, for blot at nævne noget.

Dette ansås af 1500-tallets tro kirkefolk for at være unge præsters "nymodigheder" - skønt det jo i virkeligheden var den aller-ældste tradition, mens de middelalderlige gudstjenesteordninger i mange tilfælde udgjorde de egentlige moderniteter.

Også i dag er mange kirketro folk urolige for unge præster, som - mener de - kommer med stadig "nye" påfund i gudstjenesten. Og måske vi unge præster skulle forsøge at forstå den uro mere, end vi mange gange gør - men måske skulle også I, som foruroliges, forsøge at forstå, hvad det er, vi unge vil ... thi de skikke, som vi unge vil indføre, og som I oplever som nymodens ting, er tværtimod ofte de virkelig gamle skikke, den aller-ældste tradition, arvet fra den gamle kirke og gravet ned i middelalderen i mange tilfælde, og som det ingenlunde lykkedes reformationen at få gravet fuldstændig op, skønt man forsøgte, så godt man kunne med den tids videnskabelige hjælpemidler, og som det senere århundrede enten gravede ned igen eller helt fik sat over styr. Reformationen er nemlig ikke et afsluttet kapitel i kirkehistorien. Hvert år fejrer vi Reformationsdag, fordi kirken stadig må leve i reformation, re-formatio, gendannelse med urkirken, apostlenes kirke, som forbillede. Men ikke bare det: Kirken er også forpligtet til stadigvæk at oversætte det uforanderlige, gamle evangelium til nye tiders sprog, kravet om "aggiornamento", for at tale med Johannes XXIII, så at kirken bliver á jour, i takt med tiden, up to date. Stadig tilbage til kilderne i den Hellige Skrift og den apostoliske tradition, stadig i takt med tiden,

Re-formatio

begynder nu på sin 8. årgang.

Vi har ment, at et blad i den alder bør gøre lidt for sit udseende og har derfor besluttet indtil videre at lade RE-FORMATIO trykke i off-set.

Vi håber, at læserne glæder sig med os over den bedre papir- og trykvalitet og be-

begge disse krav må kirken stille sig selv, altså også vedrørende dens ordninger. Ellers risikerer kirken at ende i den farisæiske jødedom blindgade, at skabe en slags "De ældstes bestemmelser (stadgar)" ved stadigt, umærkeligt og sagte at akkumulere nye skikke uden at turde røre ved de gamle, så at "gammelt og fortidigt" i virkeligheden kommer til at betyde det, som man har gjort de sidste 50 år (udhævet her!), ikke det virkelige gamle, som er arvet fra urkirken. Idet vi husker på dette, kan vi formulere følgende grundprincipper for skik og brug i fædrenes kirke:

1. Højeste norm for gudstjenesten - lige som for alt andet i kirkens liv - må givetvis være det, som kirkens Herre har bestemt.
2. Det gælder om at se til, at ny skik og brug ikke efterhånden kommer til at skjule messens oprindelige mening og struktur.
3. Også gudstjenestens ydre ramme bør være forkyndelse af Guds Ord."

Så vidt Cavallin. Det blev til det meste af indholdet i den interessante pjece, hist og her lidt frit gengivet. Den afsluttes med et lille liturgisk leksikon, som giver gode forklaringer til de specielle fremmedudtryk, som man kan støde på i forbindelse med gudstjenesten.

S. Mejndor.

der derfor frejdigt om forståelse for en mindre prisforhøjelse. Snarlig indbetaling af 12 kr. (for studerende dog kun 10 kr.) i abonnement for 1965 kan foretages på medfølgende indbetalingskort.

Venlig hilsen og på forhånd tak!

Redaktionen.

Læst:

Regin Prenter: Kirkens Tro, en kristenlære for lægfolk. (Lohse 1964. Kr. 22,50)

Den lærde professor fra Århus har skrevet en dejlig bog, en bog, som virkelig kan få betydning for den søgende, hvad enten han lige er begyndt de første famlende skridt, eller han måske er kommet lidt videre ad vejen. Og den må være meget nyttig som håndbog, både når man står over for sekteriske sværme, og når man i radio eller presse stilles over for angreb på kirken.

Regin Prenter har bygget bogen klart og logisk op, og han har bestræbt sig på en fremstillingsform, der skulle kunne følges af enhver interesseret læser. De nødvendige teologiske fagudtryk er "oversat" og forklaret på en god måde, Pelagius og hans lære endog to steder, side 98 og side 228. Det er måske et lidt svagt sted i bogen, hvor pelagianismen behandles, for det er jo vanskeligt helt at afvise menneskets egen frie vilje til at sige ja eller nej til frelses tilbuddet. At frelsen så bliver til virkelighed alene ved troen på Jesus Kristus som vor frelser, behøver jo ikke at umuliggøre, at der er mennesker i vor tid, der aldeles bestemt afslår at modtage Guds nåde.

Det er velgørende at se, hvor stærkt og klart der gives udtryk for kirkens helhed, for den ene, sande tro og for Bibelen som "kristenlærens regel og rettesnor", og at der gås stærkt i rette med konfessionalismen, som jo er en anstødssten i manges øjne. "Hvis det virkelig var Guds sandhed, de forkyndte, måtte de også være enige".

Treenighedslæren er behandlet på en meget saglig og logisk måde, men mon en ikke-kristen har let ved at kapere dette? Jeg tror det ikke. Det er og bliver en trossag, som

formodentlig først bliver til virkelighed for den enkelte efter længere tids kirkegang. Og her når vi efter min mening til det mest værdifulde ved bogen, den aldeles klare og utvetydige påvisning af kirken som Jesu Kristi legeme, hvor gudsfolket samles, forenet med Kristus, for derefter i hverdagen med deres eget liv at vidne om evangeliets sandhed. At der lægges megen vægt på nadveren som centrum i gudstjenesten, turde vel være overflødig at bemærke. Der gives en aldeles fremragende analyse af forskellen i den evangeliske og den romerske nadveropfattelse. Med denne fremstilling af realpræsensen er man trøstet, når man konfronteres med den fremherskende "trekvart-calvinisme".

Offertanken får en meget fremtrædende plads i afsnittet om nadveren, og mon det ikke på længere sigt kan få den allerstørste betydning for den økumeniske sag?

Det er jo nok ikke nogen tilfældighed, at denne dogmatik for lægfolk netop er kommet nu kort efter udsendelsen af pjecen "Kirkens Ja og Nej". Den er et meget vægtigt argument for denne pjeces hovedsynspunkter, og med denne bog i hånden er man godt rustet i samtaler med folk om kirkens fremtid. Der er ikke "måske" og "hvis" og "efter min mening" i denne bog, men en god og klar, jeg havde nær sagt inspireret fremstilling af kirkens tro og lære, selv om man jo desværre i Danmark i dag må sige, hvad der burde være kirkens tro og lære.

Preben Kunst.

VIRRING- konvent

Dette års Virring-konvent er berammet til dagene 17.- 19. maj. Der vil siden her i bladet komme mere om program m.m. Men noter allerede nu venligst disse dage!

RE-FORMATIO

udsendes af en kreds af præster i den danske kirke.

R e d a k t i o n: C. B. Hansen, Dråby pr. Ebeltoft; O. Lund Pallesen, Kongens Lyngby; Poul Ulsdal, Vejle; S. Mejdor, Hyllested; B. Riisgaard, Rimsø pr. Voldby (ansvh.); desuden kreditforeningsfuldmægtig Preben Kunst, Århus.

E k s p e d i t i o n: Povl Dahl, Ålsø pr. Grenå, giro 8.81.42, telefon Ålsø (063) 3.16.08.

Bladet kommer i mindst 8 årlige numre og koster 12 kr., for studerende dog 10 kr.

SALME til vor tid

Mel. Lille Guds barn, hvad skader dig.

Dristigt Herren har tænkt: "Du skal,
Adam, være min tro vasal".
Sat til at herske på Guds jord
konger vi blev på Kongens ord.
O, Gud ske lov!

Vidt vi drev det ved tankens kraft.
Gud har dermed sin mening haft:
Fingrenes værk skal prise Gud,
bringe fra Åndens verden bud.
O, Gud ske lov!

Dybt vi faldt dog ved tankens flugt,
flugten bort fra Guds nådes tugt.
Hovmod jo altid står for fald,
stadig dog lyder Åndens kald!
O, Gud ske lov!

Hjem fra tomhedens kløgt og kiv!
Kristi fylde er verdens liv,
redder os fra vor undergang,
fylder vort værk med ydmyg sang:
O, Gud ske lov!

Ejnar Krogh.

December 1964.